

SAVAITBIUS LAIKRAŠTIS
"DRAUGAS"
 EINA KETVIRTADIENIAIS
 IŠ CHICAGO, ILL.
 Kaina Metams:
 Švietnyose Valstijose - \$2.00
 Europoje ir kitose šalyse - \$3.00
 APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMŲ
 Su raiškiais reikalais reikia
 kviesti šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
 1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

DIEVAS + TĖVYNĖ
 ALKA +
DRAUGAS
 KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
"DRAUGAS"
 [THE FRIEND]
 Published Every Thursday, Chicago, Ill.
 SUBSCRIPTION RATES:
 In United States - \$2.00
 Foreign Countries - \$3.00
 ADVERTISING RATES ON APPLICATION
 All Communications and Money Orders must
 be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
 1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

ORGANAS | LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ FEDERACIJOS, SUSIVIEKIJIMO LIETUVIŲ R.-K. AMERIKOJE IR LIETUVIŲ R.-K. PILNUJŲ BLAIVINIŲ SUSIVIEKIJIMO AMERIKOJE.

Metai [Vol.] VI CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS | D. SAUSIS (JANUARY) 1915 M. ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 8th, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1879. No. 1

MŪSŲ LINKĖJIMAI.

Prabėgusieji metai Amerikos lietuviams buvo gana laimingi. Atbudo ir smarkiai žėnė krutėti lietuviai katalikai. Kitų srovų žmonės — žieni žiūri į tą faktą su nepasitikėjimu, kiti net nugaustauja, matydami tame lietuvių tautai pavojų. Tačiau mes, lietuviai katalikai, žinome, ko verti visi tie nepasitikėjimai ir nugaustavimai. Mes katalikų gyvybės apsiirėskimui tik pasižiūrėti tegalima. Juk čia atbuada patsai tautos brandolis, tie, būtent, jos sūnūs, kurie visuomet buvo ištikimi tautos pamatams ir idealams, kurie per amžius tikrąją tautos dvasią sergėjo ir auklėjo, kurie tautos atgimimo laikui nešė ant savo pečių visas darbo ir vargo sunkenybes, kurie dirba ir dirbs naudingai ir sveikai savo tautos kultūrai. Praeitais metais, rodos, padarėme nemažą: sustiprinome Susivienijimą L. R. K. A., Federaciją, Vyčius, Blaivybę, Moksleivių Susimą, ėmėme tvarkyti labdarybės reikalus, Suorganizavome Tautos Fondą ir tt. ir tt.

Tečiau vienas trukumas ligšiol mūsų liko kaip ir nepastebėtas. Mūsų spauda vis dar tebėra labai silpnaime stovyje. Kol jos nesustiprinsime — visas mūsų visuomeniškas veikimas bus lyg kūnas be kraujo. Ligšiol knygų ir laikraščių rinkos užverstos socialistų ir laisvamanių išleistais raštais. Katalikų laikraščių nedaug tėra, o ir tie, kurie yra, labai menkai tešplatinti. Naudingų knygų labai maža teleidžiama, ilgą laiką trūko mūsų broliams sveiko maisto dvasiai. Tad tenkūnūsi ligšiol maistu, patiekiantū žmonių, kurie spaudos šventyklą panorėjo sunaudoti savo bizniui.

Kūnas pripranta prie nikotino, prie alkoholio nuodų, argi nuostabu, kad daugelis mūsų brolių dvasia apsiirato ir su lvasios nuodais. Pasekmė gi ta, kad daugelis nebeteko palorūmo, prarado gėdą, teibės nuovoką ir virtūtiesios nebeapkendėnu gaivalu. Jų nebepradėsi svėsti nuo ABC, nes jie jau labai mokyti (mat išėję "Šakės" klesas); ir nebesugrąžinsi jų į doros lygsvarą, nes jokiai derinančiai intelektui jie nepasiduoda. Tokiu būdu tūkstančiai mūsų gražiausio jaunimo virto tikrais tautos degeneratais.

Bet ir tiems, kurie liko ištikimi savo tautai ir Bažnyčiai, labai skaudžiai duodasi pajusti trukumas savo stiprios spaudos. Juk dėl įsigalėjimo bedieviškos spaudos jau daugelis mūsų brolių salinasi nuo parapijų; mūsų parapijinės mokyklos daugelio boikotuojamos, mūsų geriausieji mūsiški sumanymai dažnai trukdomi — dėl to viso derosi lietuvių tautai, jos vertybėi ir šviesai didžiame bėdų. Sušaukiam, kad ir šiems su

mūsų seimais. Kuomet katalikai sumanė kvieisti visuotinę seimą Chicago, iš pat pradžių stiko didžiausias kliūtis iš pusės sau nepriedankių laikraščių. Federacijos pirmininko pakvietimo didžiama laikraščių net paminėti nepanorėjo: tarsi jo ir būti nebuvo; chicagiečių pakvietimą taip pat ignoravo. Tūli tautininkų vadai baidė mus: tuščias, girdi, jūsų darbas ir pasiryžimas su savo seimu, nes kasgi garsins jūsų pakvietimus. Priėjome iki to, kad mūsų didžiausios organizacijos buvo užmirštos, arba ignoruotos, kad iš mūsų pasiryžimų tiesiog tyčiotasi, kad katalikus apšaukta atskilėliais nuo tautos; tuo tarpu vienas žmogus, katalikų priešas, organizavo kitą seimą, "visuotiną", kalbedamas drąsiai vardu visos lietuvių tautos: jis žinojo, kad jam pritaris net 23 įvairūs prieškatalikiški laikraščiai.

Nepaisant sunkenybių, įvykinome seimą, susiorganizavome. Mūsų veikimą ir toliau arba ignoruoja, arba meta ant jo save pramanytą klerikalizmą šėšę. O kada pareikalaujama išrodyjimui, kamegi to klerikalizmo esama, arba tyli, nuduoda kad negirdi, arba nesąmones šneka, akis mulinina. Tokiam padėjimui esant mes negalime prieiti prie didesnės tautinės pajėgos, nes viskas, kas tik iš mūsų paeina — trukdoma, šmeižiama, arba geriausiame atvejuje ignoruojama.

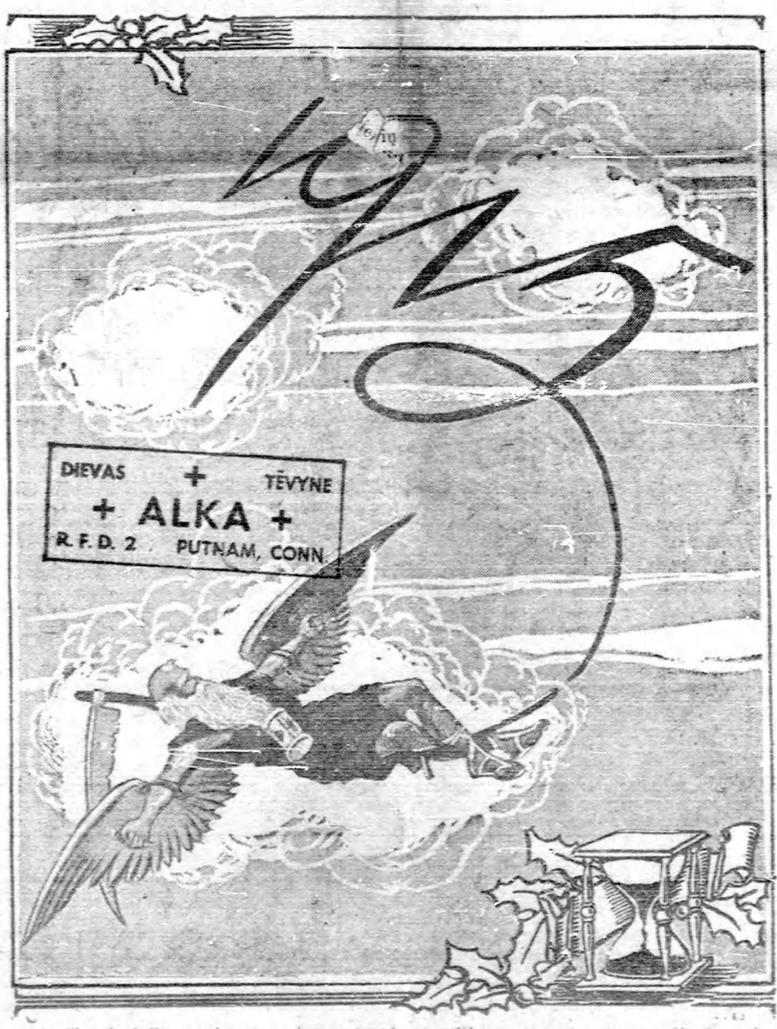
Mūsų pačių tarpe labai daug yra nesupratėlių, arba svyruoškių, kurie kaip to mendrės, bile vėjelio puėiamos, svyruoja. Tie svyruoškiai, tie katalikai be savo nuomonės, be tikėjimo gūesnio pažinimo, — tai, anot laisvamanių, esą ne klerikalai. Jie juos mėgia ir jų tarpe žvejoja savo organizacijoms ir savo partijoms narių. Mes netarime ligšiol vienos tvirtos aiškios opinijos, kuri patrauktū kiekvieną tikintį kataliką. Šiandieną daugelis katalikų mano, jog vis tiek, kokius laikraščius ar knygas skaityti ir remti, vis tiek prie kokių organizacijų rašyties.

Visai kitiškai būtų, jeigu katalikai turėtų galingą spaudą, jeigu, sakysime, nors ant 5 lietuvių katalikų pripultų 1 egz. katalikiško laikraščio (Dabar tepripuola vienas ant 25). Tuomet galėtume ir savo organizacijas geriau išgarsinti, ir prie jų sutraukti visus katalikus ir nustatyti tvirtą opinią, kuri paremtū svyruoškius, kuri tvarkytū mūsų viešąjį gyvenimą ir su koria norom nenorom turėtų skaityties visi katalikybės prieštai. Čia ir būtų pradžia ir pamatas mūsų tautinės pajėgos.

Ir štai rodos, jau pribrendo laikas, kada katalikai turės paimti arčiau į širdį savo spaudos reikalus.

Prieš mus stovi milžiniškas darbas: reikės įvesti ir katalikiškas šeimynas katalikiškus laikraščius, reikės parūpinti

VISIEMS "DRAUGO" SKAITYTOJAMS, PLATINTOJAMS IR RĖMĖJAMS LINKIAME
Laimingų 1915 metų
 "Draugo" Redakcija ir Administracija

Amžinasis laikas veja senosius metus į prapulties gelmes ir užmezga "jau naują kilpą Naujoms metams, kad prabėgus paskirtam laikui galėtų juos pašalinti ir jų vieton pakviesti vėl naujus.

tinkamos tikiabinės, apologetiškos literatūros, ir įvairios kitokios, reikalingos dėl lavinimos tautiškai katalikiškoje dviasoje, reikės socialiai klausimą pastatyti pirmuon eilėn mūsų tyrinėjimų ir veikimo, reikės steigti daugybę knygynėlių, reikės įvesti katalikiškus raštus ir visuotinius viešas įstaigas, kaip antai biblijotekas, skaityklas, klubus, ligonbučius, prieglautes,

ir viešas bižnių įstaigas; reikės organizuoti visur pokolonijas savo spaudos agentūras; reikės susieiti į vienydviasoje, reikės socialiai klausimą pastatyti pirmuon eilėn mūsų tyrinėjimų ir veikimo, reikės steigti daugybę knygynėlių, reikės įvesti katalikiškus raštus ir visuotinius viešas įstaigas, kaip antai biblijotekas, skaityklas, klubus, ligonbučius, prieglautes,

Mes tik vieno norėtume: kad nauji 1915-ieji metai būtų užrašyti istorijoje, kaip rimta pradžia lietuvių katalikų sukrutimui savo spaudos reikalais. Mes norėtume, kad visi mes suprastume, jog mūsų yra didelė pajėga ir jog nuo mūsų pačių priguli ta pajėga išjudinti, surinkti į krūvą, ji išbulinti ir apreikšti į savo laimėjimus, ir kitoms tautoms. Grėta visokių kūr-

PRANCŪZAI BOMBARDUOJA METZ.
 RUSAI IŠNAUJO EINA PRIE KROKUVOS.
 VOKIEČIAI NORI PASISAVINTI BELGIJĄ.
 RUSAI ATMUSĖ VOKIEČIUS NUO VARSAVOS.
 DIDELI SUSIRĖMIMAI JŪRĖSE.
 AUSTRIJIEČIAI GALICIJOJ SUMUSTI.
 ITALIJA SIUNČIA KARIUOMENĘ ALBANIJON.
 NUSKANDINTA KELETAS VOKIEČIŲ LAIVŲ.
 PASKALOS APIE TAIKĄ — NETEISINGOS.

Dievo palaimų, mes to ypačingai ir linkime nuosirdžiai Amerikos lietuviams katalikiškas naujaisiais 1915 metais. Tai linkėjimas, siekiantis tik mus, lietuvius amerikiečius. Tačiau mes esame surišti artimais ryšiais su Lietuva ir su visa žmonija. Savo Tėvynei pelinkėkime ingyti 1915-ais metais politikos laisvę, visai gi žmonijai — nusikratyti galutinai militarizmo šmėklos ir pradėti gyvenimą naujai, teisingais pamatais.

Turkai uždarė italų misijos mokyklas. Pasklydus žinioms, jog turkai išnaikino italų misijonierių mokyklą Aleppo'je, Romoje sukilo didi suirutė. Gyventojai reikalauja, kad turkai būtų nubausiti už tokį savo nedorą pasielgimą. Halijos pasiuntinis Athemose pasiskelbė Graikijos valdžiai, jog Italija negalės jau ilgian kėsti turkų savivaliavimo ir žengs tinkamus žingsnius.

IŠ KARĖS.

Vokiečių oficialiai pranešimai. Flandrijos apielinkėse nepasitaikė nieko ypatingo, vokiečiai ir prancūzai užima savo senasias pozicijas ir rengiasi prie mūšio. Prie La Boisselle prieš mėginimai užpulti vokiečių kariuomenę neturėjo pasisekti. Ties Meurissens, Aragonijon ir prie Verdun prancūzai sumusti. Augštojoj Alzacioj prancūzai stengėsi išmušti vokiečius iš pozicijų ant linijos nuo Thann iki Danmerkirech, bet buvo sumusti ir turėjo pasitraukti.

Italijos kreiseriui "Calabria" įsakyta pagelbėti Jung. Valstijų kreiseriui "North Carolina", jeigu ištiktų Beirute ar kituose Turkijos uostuose sveltinžemių persekiojimas. Turkijos oficialiai prieš vokiečius. Iš Konstantinopolio gauta žinių, kad suarešuota 100 turkų oficerių, kurie sugonijon ir prie Verdun prancūzai sumusti. Turkijos sostinėje. Konstantinopoly tūkstančiais išmėyta lapelių, raginančių visus tikruosius tarkus sukilti prieš vokiečius ir jaunaturkius. Turkijos valdžia prisibijo savo laivyno, kuriuomi ji negali pilnai užsistikėti.

Prancūzų skelbimai. Vokiečiai su inirtimu stengėsi išmušti mūsų kariuomenę iš pozicijų ties La Boisselle ir Voisines, bet jiems tas nepasisekė. Prancūzai tvirtai laikos savo vietose ir kiekvieną vokiečių ataką atmuša.

Rusai rengiasi išnauju šovytū prie Krakuvos. Perlyne, Vienoj ir Petrograde paskelbta oficialiai, kad rusai išnauju pradėjo veržties į Silėziją tiksu prisiartinti prie Krakuvos. Gaicijoj rusams sekasi ant visos linijos. Vengrų armija, kuriai pasisekė atmušti rusus nue Karpatų tarpkelių, dabar rusų sumušta.

Prie Meuse prancūzų pozicijos sustiprintos. Vokiečiai bombardavo St. Die.

Rusų oficialiai pranešimai pažymi, jog austrijiečiai sumušti prie Nidos užės 40 mylių nuo Krakuvos.

Argonijoj prancūzų kariuomenė padarė pažangą į pietus nuo St. Hubert'o.

Du vokiečių laivų nuskandinta. Londonan pranešta, kad vokiečių garlaiviai "Livarica" ir "Iem" nuskendo Saurinėse jūre, užėjus ant minų.

Vokiečiai nori pasisavinti Belgiją. Vokiečiai užėmė Belgiją, tikisi, kad ir pasilaikyti san. Pastaruojuoju laiku Vokietijos valdžia pasiuntė visoms neutralėms vaistijoms prau-

Prancūzų orlaivininkai bom-

šim, jog Belgijos pasiuntiniai nebegal turėti jokios svarbos tuose kraštuose, nes Vokietija šiuo laiku pilna Belgijos savininkė ir tik su ja reikia susinesti visais reikalais.

Belgijos valdžia užprotestavo prieš tokią Vokietijos politiką ir paskelbė, kad užėmimas Belgijos vokiečiais, dar ne reiškia jos pasidavimo po jų valdžią.

Turkų laimėjimai. Konstantinopolyje oficialiai paskelbta, kad vienas iš Turkijos laivyno kreiserių sutikęs rusų eskadrą atidengė ant jų ugnį ir laike visos nakties bombardavo rusų laivyną. Jeigu tikėti šiam pranešimui, tai du rusų laivai "Oleg" ir "Athos" nuskandinti.

Rusai suėmė ir nelaisvę 13,900 austrijiečių. Tarnavo apeliokėse rusams sekėsi atmušti austrijiečius nuo Tushovo-Olpinų linijos. Priešas skubiai pasitraukdamas paskarė karės lauke 10 didžiųjų kanolių. Paimta į nelaisvę 43 oficeriai ir 2,500 kareivių.

Prie upės Bialos įvyko kitas susirėmimas su austrijiečiais. Austrijiečiai pralaimėjo ir palikę nemažai amunicijos pasitraukė. Rusai paėmė nelaisvę 1,000 kareivių.

Karpatų kabanose atsibuvo karštūs susirėmimai. Austrijiečiai stengėsi užlaikyti ant linijos Zmigrod-Dukla, vienok negalėdami atremti smarkaus rusų užpuolimo pasitraukė. Rusai vydami bėgantį prieš suėmė ir nelaisvę 10,000 kareivių.

Rumunija susitaikė su Bulgarija. Bulgarijos ministeris praneša į Petrogradą, jog tarp Bulgarijos ir Rumunijos išnyko visi nesusipratimai ir jos susitaikė. Rumunija išvengimui visų nesutarimų sugrąžins Bulgarijai Dobrudžos provinciją ir didesnę dalį žemių užgrobtų laike Balkanų karės.

Susitaikymas įvyko be pašalininių valstybių pagalbos. Prancūzija kariaus iki pavakutimo. Atsibuvusiam Prancūzijos nepaprastame Parlamente ir Senato posėdyje Parizėje ministrų pirmininkas Viviani savo karštoje kalboje pažymėjo, jog prancūzų tauta nepadės ginklo tol, kol nebus sumuštas priešas. Posėdis buvęs labai įspūdingas. Tarp atstovų buvo daug vos tik sugrįžusių iš karės lauko, jie papasakojo apie prancūzų narsumą kovoje su priešu. Prancūzijos gyventojai džiaugsmingai sutiko tokiuos savo valdžios pasiryžimus.

PETROGRADAS. Rusijos sostinėje gauta žinių, kad dideli mūšiai įvyko prie Pilies upės. Vokiečiai stengiasi Pilies upę praeiti, kad užgriebtų geležinkelį iš Ivangrado iki Radomo ir Kielecų. Vokiečių nuostoliai pralaimėjame mūšyje ties Brazos upės buvo daug didesni, ne kaip paskelbta.

KONSTANTINOPOLIS. Turky armija, vadovaujant bakal Džemal maršalui Suez'o kanalo link.

Rusų miestai Chapa, golinis netoli Batano pateko į turkų rankas. Chona gana svarbus punktas karės žvilgsniu, rusai dvi visas pastarąs, kad turkus iš ten išstumtų.

Vokiečių nauja armija. Karės laukuose Belgijoje vokiečiai pasirodė nemažai naujai atlietu Kvuppo dirbtuvės kanolių, taip pat nauja armija, kuri sudaryta iš valdų nuo 17 iki 18 metų amžiaus.

Amerikos turkai šaukiami karėn. Turkijos pasiuntinis prie Jungtinių Valstijų Teodoras Proulx išleido paskelbimą, kad visi Turkijos pavaldiniai 1890, 91, 92, 93 metų šaukimo turi tuojaus atsiskirti prie konsulų.

Rusai veža turkus. Rusų kariuomenė išvijo turkus už Kaukazo rubežių ir dabartiniu laiku mūšiai eina ant Turkijos žemių.

Italija pasirengus į karę. Ministrų kabineto pirmininkas Salandra laikydamas kalbą viename iš posėdžių viešai patarė, koki turi būti Italijos pozicija linki didžiosios Europos karės. Jo kalba tai vienas svarbiausių momentų Italijos valdžios veikime.

Jisai viešai paskelbė, kad Italijos pareiga yra apsaugoti šalies gerovę ir palaikyti jos interką ant jūrių. Pirmininko kalba sukėlė tarp klausytojų didžiausį entuziazmą, visi kaip vienas, sustojo ir ilgai skambėjo po salę patenkimo aplodismentais.

"Italijos neutralė pozicija turi būti paremta kariška spėka", sakė pirmininkas. Dauguma Italijos diplomatų griežtai tvirtina, kad dabar tai jau "krai Italija stos į karę. Liaudis Italijos džiaugiasi, kad ant galo galės pasidarbuoti Triesto ir Trento paliuosavimui iš po Austrijos valdžios. Didelę užuojautą italai jaučia prie belgų, taip sunkiai nukentėjusių šioje karėje.

IŠ AMERIKOS.

Colorados straiakas užsibaigė. Organizacija "The United Mine Workers" vienoje iš sesijų nusprendė užbaigti mainierių straiaką Colorados valstijoje.

Edisono dirbtuvės sudegė. Edisono elektros dirbtuvės West Orange, N. J. baisiai nukentėjo nuo ugnies. Sudegė visi dirbtuvės didieji namai. Nuostolių padaryta ant 7,000,000 dolerių. Pasisekė išgelbėti nuo ugnies laboratoriją, kurioje randasi labai brangios tyrinėjimo mašinos. 3,000 darbininkų kai kuriam laikui pasiliks be darbo. Edisono dirbtuvėse išviso dirbo apie 7,000 žmonių. Tuojaus manoma taisyti nukentėjusias nuo ugnies dirbtuves.

Prezidento Wilsono paaiškinimai kongresui. Jungtinių Valstijų prezidentas Wilsonas savo metiniame paaiškinime Kongresui atsakydamas visiems tiems, kurie kelia liarumą, dcei Jungtinių Valstijų neprisirėgimo prie karės išlikus nelaimė, paaiškino, kad Jungt. Valstijų valdžia visados tinkamai rūpinos šios šalies gerove ir gerai supranta savo didžią atsakomybę. Viskas kas tik yra reikalinga šalies gerovei, bus vykdinama.

Jungtinės Valstijos niekad neužlaikė ir negali užlaikyti didiosios armijos, jeigu nori, kad jų idealai ir persitikrinimai būtų pildomi. Jungtinių Valstijų valdžia negėdijasi, kad šios šalies jaunuomenė savo gražiausį laiką praleistų kariškoje tarnystėje. Dabartiniu laiku didesnę pusę pasaulio atsidurė karės sukury, amerikoniai, prezidento nuomone, privalo stengties vykinti santaiką ir romybę.

Prezidentas Wilsonas spiria ant vieno dalyko, būtent, kad Amerikos piliečiai daugiau pašvestų mokinimosi vartoti šautuvus ir kūno mankštiniimo.

Zuvo 13 mainierių. Scrantone, Pensylvanijos valstijoje Diamond kasyklose, priguliniams "Delaware, Lackawana ir Western Coal Co." pastatikus nelaimėi zuvo 13 mainierių. Tarp jų randasi keletas lietuvių.

300 gyvatų susirgo pietus pavalgę. New Yorko valstijos mieste Batavia buvo parengti pietus katalikų airių parapijoj. Po pietų bemaž visi dalyvavusieji susirgo. Kaip pasirodė paskiau, tai buvo nesveika mėsa ir pavalginsieji apsuodėjo.

nime Kongresui atsakydamas visiems tiems, kurie kelia liarumą, dcei Jungtinių Valstijų neprisirėgimo prie karės išlikus nelaimė, paaiškino, kad Jungt. Valstijų valdžia visados tinkamai rūpinos šios šalies gerove ir gerai supranta savo didžią atsakomybę. Viskas kas tik yra reikalinga šalies gerovei, bus vykdinama.

Jungtinės Valstijos niekad neužlaikė ir negali užlaikyti didiosios armijos, jeigu nori, kad jų idealai ir persitikrinimai būtų pildomi. Jungtinių Valstijų valdžia negėdijasi, kad šios šalies jaunuomenė savo gražiausį laiką praleistų kariškoje tarnystėje. Dabartiniu laiku didesnę pusę pasaulio atsidurė karės sukury, amerikoniai, prezidento nuomone, privalo stengties vykinti santaiką ir romybę.

Prezidentas Wilsonas spiria ant vieno dalyko, būtent, kad Amerikos piliečiai daugiau pašvestų mokinimosi vartoti šautuvus ir kūno mankštiniimo.

Zuvo 13 mainierių. Scrantone, Pensylvanijos valstijoje Diamond kasyklose, priguliniams "Delaware, Lackawana ir Western Coal Co." pastatikus nelaimėi zuvo 13 mainierių. Tarp jų randasi keletas lietuvių.

300 gyvatų susirgo pietus pavalgę. New Yorko valstijos mieste Batavia buvo parengti pietus katalikų airių parapijoj. Po pietų bemaž visi dalyvavusieji susirgo. Kaip pasirodė paskiau, tai buvo nesveika mėsa ir pavalginsieji apsuodėjo.

VIENU METŲ KARIS IŠLAIDOS.

Karės vedimas reikalauja didžios sumos pinigų. Nevienas dabartinių laikų žingeidauja, kiek išleidžiama karės reikalams dienai, metams. Tą žingeidumą galės patenkinti gerai suprantantys karės strategiją, reikalus ir išlaidas garšūs prancūzų, anglų ir amerikonių statistikai, kurie indami tik mažiausią sumą, išleidžiamą karės vedimui per vieną dieną, būtent 70,000,000 dolerių, suveda metinius dabartines karės iškašius iki 25 milijonų dolerių suviršum. Tai yra milžiniška krūva pinigų. Labai galimu yra dalyku, kad tokios baisios išlaidos blogai atsilieps ant Europos finansinio stovio. Londono statistikai paduoda, kad Anglijos, Prancūzijos metinės ineigos siekia 25 milijonų dolerių į metus. Jei kiekviena iš šių valstybių atskirai mokėtų karės iškašius, tai jai reikėtų dviejų metų laiko padengimui savo išlaidų. Ineigos Anglijos kolonijų, Rusijos, Austrijos, Japonijos, Turkijos ir Belgijos siekia per metus 50 milijonų. Matome, kad dar lieka nemaža pinigų, padengus karės išlaidas, bet nereikia užmirkti, kad karės išlaidos dar nesudaro visų iškaščių. Visiems žinoma, kad kaip karės taip ir taikos laiku milijonai kareivių laikomi, kuriuos užlaikyti išeina labai daug pinigų, taip pat prirėgimui didelio skaičiaus kareivių reikalingų dalykų: kanolių, šautuvų, amunicijos, kurie karės laiku yra nenaudojami ir naikinami. Karei užsibaigus, reikalaujama didesios sumos pinigų karės įrankiams pataisyti — papildyti. Sudejus išlaidas, padarytas karės laiku su išlaidomis išleidžiamosios iškašios karėn besirėngiant arba taikos metu, sudarysime tokią milžinišką sumą pinigų, kad mažai galės pasilikti ir nuo ineigų gaunamų valstybių ižde.

KARIAUJANČIŲ NŪNAI VALSTIŲ — KARIS KAPELIONAI.

Prancūzijoje kitados karių kapelionai, buvo, galima sakyti, "tautos istaiga". Dar 1872 metais, valstijos nuspresta, kad karės ir laivyno ministeriai pasirūpintų, ydant visi kareiviai turėtų liuso laiko atlikti tikėjimo priedermes. Užliejusi Prancūzija prietiki bane banga netik kad pralino šitą įstatymą, bet dar uždraudė ofitėjams ir kareiviams dalyvauti Mišiose ir šiaip jau iškilmėse. To dcei Paryžiuje ir kitose Prancūzijos miestuose, kame kareivių diktokai stovėta, tapo įvestos popietinės Mišios, kad duoti jiems progos atlikti kataliko priedermes. Šis sumanymas taip suerzino karės ministerį, generolą Andre' (kad jisai sutatė tam tikrą "šnių įstatymą", susekdinėti katalikus kareivius, atliekančius savo dvasiškasias priedermes.

Rengiant Moroko ekspediciją (1908), aciu Prancūzijos katalikų veiklumui, grafi Albertui Mun vadovaujant, pareikalauta iš karės ministerio, leisti keletni kunigų važiuoti drauge sa kareiviais, kad pa-

tenkinti jų dvasiškus reikalus. Generolui Pikar sutikas — penki vienuoliai išvažiavo Morokon. Visi jie gavo tenai dar karo medalius.

Kiek vėliau parlamento atstovas Danielis, 1910 metais viešai pareikalavo, kad laivyno ministeris paskirtų kapelionus aprūpinti dvasiškus reikalus jūrių laivynų kareiviams. Itikus kareiv, tapo įvykdinta, paskyrus 4 kapelionus prie admirolo veliaus.

Tiek tai katalikų laimėta, aciu tik grafo Muno veiklumui. Negano to, dievotų Prancūzijos pamarių — katalikų pareikalauta iš valstijos aprūpinti dar jūrininkų dvasiškus reikalus, ką jūrės ministeris prižadėjo išpildyti ir duoti 10 kapelionų — Vidurmaro laivyno reikalams.

Prancūzijos sausumos kareiviai valdiškų karės kapelionų nūnai nebeturi. Šiandien, kasykime, Prancūzijos kariuomenėje tiek kapelionų, kiek yra tenai kunigų pašauktų į karę. Patraukta jų išviso 20 tūkstančių, kurių tarpe net trys vyskupai. Vienas jų, monsignoras Ruch, vyskupas padėjėjas iš Kambre (Cambrai) skaitosi didžiūnų kapelionu. Taip tad netikusiai šiandienė — masonų Prancūzija rūpinasi savo sūnumis, guldantis galvas už bendrą tėvynę.

Prancūzų kareiviams išleista tam tikra maldaknygė: "Livre de poche du soldat francais" (Kišininė maldaknygė prancūzų kareivio).

Anglija visomet turėdavo ir nūnai turi omenyje dvasiškus reikalus savo kareivių, tikybos jausmus, Anglijos žiurima kaip į didžiausią ir prakiliausią veikmę, tvirtu kareivio ūpu.

Anglijos kariuomenėje esama kapelionų anglikonų ir katalikų. Pastarieji Irlandijos puokuose. Vietinių bažnyčių įstatais urėdiškai paskirta kareiviams tiek ir tiek laiko atlikti poteriams, pamaldoms ir pamokslų klausymui, kurie visomet būva labai praktiški.

Anglijos katalikų kopelionų viršininku yra Westminsterio antvyskupis, dabartinis kardinalas Bourne. Karinomenės įstatai reikalauja, kad "kiekvienas oficeris ar kareivis, išskiriant tikros negalės, būtinai turi dalyvauti pamaldose". Kiekvienas kareivis anglas gauna maldaknygę ir reikia pripažinti, kad Anglijos, Škotijos ir Irlandijos kareivis gerai tuom naudojasi. Anglijos kareiviai, katalikai ir anglikonai turi savo tam tikras draugijas, klubus ir apylenkes. Katalikų turima tenai "Catholic soldiers Association", kurios pirmsėdžiu yra Westminsterio Antvyskupis.

Pasekmės to viso pasirodo apskritai angstoje doroje Anglijos kareivių, o jos katalikų ginkluočių dar ir tame, kiek kartų anglų laivynas užska. Civiltavekija — anglai jūrininkai visomet atvyksta Ryman, pagerbti ir gauti palaiminimą iš Sventoto Tėvo. Anglijos karinomenės kapelionai kolonijose, ištaravę tenai 15 metų, gauna lig gyvos galvos algą, kurią jie ima.

Belgijoje yra ir tam tikri karės kapelionai, kuriuos skiria vyskupai, o priūma valstija. Jie atlieka visus dvasiškus karinomenės reikalus — karinomenės ligonbuosose mokyklose ir rekrutų mokyklose.

Kas link Belgijos kareivių nekatalikų — tiems kur jų yra didesnis būrelis karės ministerio skiriama atsakanti dvasiška, valstijos lėšomis užlaikomi.

Reikia patėmyti, kad kuomet tary valstybių karės kapelionai turi net tam tikrus išbas — Belgijos kariuomenės dvasiškaiai dėvi savo igomis suknomis ir tik ant krūtinės

je nešioja aukso kryžius su mūdnomis krašteliais, perpintais juodais tinklečiais ir dėvi skrybėlemis su trijų spalvų raiškėnkais (juodu, geltonu ir raudonu) su aukso kutais. — Belgijos kareiviams išleista maldaknygė: "Livre de priere du soldat chresien" (Maldaknygė kareivio krikščionio).

Rusijoje kareiviai pravoslavaivai labai gerai aprūpinti jų dvasiškuose reikaluose. Petrograde antai gyvena ir vėrienasias laivynas ir kariuomenės kunigas (Protopresvyter morskoho į suboputnaho duhovenstva). Jisai, kad ir ne vyskupas — naudojasi mitra ir šiaip jau vyskupo rėbais.

Kiekvienas Rusijos gariaivis, turi savo pravoslavų kapelioną, vienuolį, o sausumos kariuomenės, kiekvienas pulkas, kiekviena baterija turi savo cerkvę, kapelioną ir dar jo padėjėją. Visi, kaip oficeriai, taip ir kareiviai turi priedermes dalyvauti pamaldose nedėdieniais ir šventadieniais ir atlikti Velykų išpažintį.

Patėmytina, kad kunigas pravoslavas yra, sakysime, artimiausiu draugu ir mokytoju kareivių. Istojusius kariuomenę rekrutus — jisai mokina kasdieninių maldų ir katekizmo, jisai supažindina kareivį su šventųjų gyvenimais, ypatingai šventųjų Rusijoje gerbiamųjų. Jisai nekarta su kryžiumi rankose lydi kareivius į mūšį, kaip būta nekarta Krymo ir Japonų karėse, ar kad ir nūnai Galicijoje, ir Prūsuose.

Katalikų kareivių dvasiškus reikalų aprūpinimui Rusijos laikoma 2 kapelionu Varšuvos karės apskrityje, 2 Maskvos, 3 — Petrogrado, 2 — Vilniaus, 1 — Kijevo ir 1 Amuro apskrityje. Prietam aprūpinimui jūrininkų katalikų, Kronštado mieste užlaikoma bažnyčia, o prie josios laivyno kapelionas. Kėimant šitų uolatinų kariuomenės kapelionų, karės metu, skiriama dar laikiniai lauko kapelionai (polevei sviasčėnnik) ir pasauliniai jiems padėjėjai (pričėtnik).

Visi tieji kapelionai užlaikomi valstijos lėšomis. Pataravę 25-30 metų, jie lig gyvos galvos, gauna algą, kokią jie emė. Prietam Rusijos kariuomenėje, sulgy reikalo aprūpinami visi kiti krikščionys, o taip pat magometonai ir etabmeldžiai lamaikai.

Portugalija, pamėgdžiodama bedievg Prancūziją taipgi atsiasakė laikyti karės kapelionų, prasalinus įstatą 1863 m., sulgy kurio: jos kariuomenėje turėtų būti 42 kapelionu. Pažymėtina, kad Portugalijos kapelionai būdavo renkami per "konkursą". Kiekvienas būtinai turėdavo turėti teologijos daktaro laipsnį, būti vėskupo paskirtu, bet valstijos perstatytu!

Austrijos ir Vokietijos kareivių katalikų reikalams aprūpinti, situodvi valstijai, turi tam tikrus karės kapelionus ir po vieną karės vyskupą.

Nelengva, ištiesų, karės kapeliono priedermę, kuriam dienų-naktį prisieina būdėti, kad aprūpinti dvasiškus sažėistųjų ar mirstančiųjų reikalus. Neveltu tat visų tautų karės viršininkai apdovanoja kryžiais ar medaliais tuos Kristaus darbininkus, kurie didžiausiame pavojuje, dažnai tarpe kunių svilpimo ir bolabų žime teikia dvasiškają pagalbą mirstančiam kareiviui, patį nekartą tekiu būdu galūdamai galvą už jų globai pavestąsias aveles.

Iš karės kapelionų gyvenimo, istorija paduoda mums, mažai kam žinomą, va kokią atsitikimą.

Buvo tai laikais, kuomet ispanų kolonija, šandieninė Peru valstija klio prieš save bu-

Naujus Metus Europoj sutinka kanolių šėviais ir kraujo pralėjimū. Amerikoje dalyvaujami ir liksimai šėkandami.

ein visus vardan tu vargdie...

be. Pamokslu pasekmės to...

nioja laiku klebonu Spring...

ti nukentėjusiems. O kadangi...

šionai autvėd moterų draugij...

CHICAGOJE

Mokyklos vakaras.

Parapijinės mokyklos vaikai...

PARAPIJONAS.

BAITIMORE, MD.

20 d. gruodžio draugiją dele...

21 d. gruodžio draugijų dele...

Malonu žiūrėti į nemulstan...

LONDONAS.

Anglijos valdžia įvedė nauj...

Angliai dabar Rusijos paval...

LONDONAS.

Praėjusę savaitę pas mus atš...

DORRISVILLE, ILL.

Smagu matyti, kaip šventadi...

WESTVILLE, ILL.

Nedėlio, 20 d. gruodžio atsi...

Vyskupai, pažinę jo darbė...

Tokiu būdu šis asmuo, atli...

Is knygos "Nurodymai soci...

(Pradžia ant 3 pusl.)

broliams, — surinkę liekam...

Tečiaus atsirado keletas "su...

16 d. lapkričio, Jurgis Bagdo...

17 d. gruodžio 20 d. naujoj š...

21 lapkr. "Liet. Vyčių" antro...

Geriausiai atsižymėjo N. Mik...

1942 metais kunigas Chini...

MONTELLO, MASS.

Katalikų judėjimas šiame m...

Kita-gi skaitlingoji draugij...

Grūdžio 20 d. naujoj š. Roko...

Grūdžio 10 d. "Ziburėlio" dr...

Grūdžio 17 d. kun. J. Dobuži...

Grūdžio 18 d. atsibuvo fėrei...

Grūdžio 17 d. kun. J. Dobuži...

Grūdžio 18 d. atsibuvo fėrei...

Grūdžio 10 d. "Ziburėlio" dr...

Grūdžio 17 d. kun. J. Dobuži...

Grūdžio 18 d. atsibuvo fėrei...

Grūdžio 10 d. "Ziburėlio" dr...

Grūdžio 17 d. kun. J. Dobuži...

Grūdžio 18 d. atsibuvo fėrei...

Grūdžio 10 d. "Ziburėlio" dr...

ti nukentėjusiems. O kadangi...

Dr. A. Radvikis, P. K. P. 1100: V. Buda, P. K. P. 1100: A. Stankevičius, P. K. P. 1100: A. Stankaitis, E. Laga...

Redeports, Conn. Kun. M. Pankauskas 455.00 J. Štanišius 61.50 Po \$100: A. Stankevičius, P. K...

New York N. Y. Po \$5.00: Kun. J. Gedulis, Petro...

Po \$100: Andrius Kantis, Jonas Petrusis, Antanas Jocius, Antan...

Salė — pilna žmonių. Vaikai...

P. Mažeika — Cook County in...

Gerai chiegiečiams žinomas...

Iškilmingos Bernelių Mišios.

Anglijos valdžia įvedė nauj...

Angliai dabar Rusijos paval...

Anglijos valdžia įvedė nauj...

"TAUTOS FONDO" REI...

TAUTOS FONDO VALDYBA.

RAŠTININKAS ADV. A. A. ŠLAKIS.

Adv. J. Galvytis, Paris, France.

Adv. A. A. Šlakis, Chicago, Ill.

Table with columns for names and amounts, likely a list of donors or members for a fund.

Table with columns for names and amounts, continuing the list of donors or members.

Table with columns for names and amounts, continuing the list of donors or members.

Table with columns for names and amounts, continuing the list of donors or members.

Advertisement for 'TIKYBA IR DORA' magazine, featuring text about American life and subscription information.

Advertisement for 'BLAIVYBES KATEKIZMA' book, describing it as a story about a farmer and his family.

Advertisement for 'Extra! Farmos Extra!' featuring a picture of a tractor and text about farm machinery.

Table with columns for names and amounts, likely a list of donors or members for a fund.

Table with columns for names and amounts, continuing the list of donors or members.

Table with columns for names and amounts, continuing the list of donors or members.

Table with columns for names and amounts, continuing the list of donors or members.

Advertisement for 'Anton Kiedis' featuring a picture of a man and text about his work.

Advertisement for 'LIETUVA' magazine, featuring a picture of the magazine cover.

Advertisement for 'NEBO' cigarettes, featuring a picture of the cigarette pack.

Advertisement for 'Gali Pirk' featuring a picture of a product and text about its availability.

Text block containing names and amounts, likely a continuation of the donor list.

Text block containing names and amounts, continuing the donor list.

Text block containing names and amounts, continuing the donor list.

Text block containing names and amounts, continuing the donor list.

Text block containing names and amounts, continuing the donor list.

"Karė — kalmos sumuštos — Karė" Viskas už \$5.95

MOSŲ NUOSTUOLIS, TAI MOSŲ LAIMEJIMAS. PINIGAI NEREI...

EXCELSIOR WATCH CO. DEPT. 991, CHICAGO, ILL.

J. F. EUDEIKIS GRABORIUS

Dr. G. Z. Vezel (Vezeli) s Lietuvos Dentistas

O. JONIKIENE Geriausia Akušerka

DR. K. DRANGELIS LIETUVIS DENTISTAS

P. A. MAZEIKA

Seniausias lietuviškas graborius Chicago mieste.

Plymouth National BANK

Kapitalas su pinigais \$165,000.00

LIETUVIŠKA BANKA TOWN OF LAKE SAVINGS BANK

M. A. Norkunas, Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

"SAULE" Du-kart Savaitinis Laikraštis

Statistikai išskaitliavo, kad kariaujančios tautos išleidžia daugiau...

Chicago Telephone Company

NAUJIENA! Ką tik išėjo iš spaudos nauja knyga Oliveris Twistas

CHARLES DICKENS Lietuvių Kalbon Vertė Jonas Kmitas

Yra tai labai graži ir interesinga apysaka Pradėjus skaityti, sunku yra atisitraukti nuo knygos.

JEI NORI ŽINOTI

ko lietuviams šiame svarbiame momente kaip tautai reikia, skaityk naujai išėjusią knygą: Kokia Autonomija LIETUVAI REIKALINGA?

Jeji nori linksmai ir naudingai praleisti laiką, tai skaityk naujai išleista knyga Huckleberry Finnas

LIETUVIAI

SKAITYKITE IR PLATINKITE LIETUVIŲ KATALIKŲ SAVAITINĮ LAIKRAŠTĮ

"ZVAIGZDĖ"

"ZVAIGZDĖ" yra seniausias lietuvių katalikų laikraštis

METAMS ATSIEINA TIK \$2.00

Korespondencijas ir pinigus siųskite šiuo adresu:

"ŽVAIGŽDĖ"

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

SAUGOKIES pamegkiojimų, ir visada reikalauk tikro Richterio Paia — Expeller

Visi užsisakykite Amerik. Lietuvių Dienraštį

"KATALIKA"

Dienraštį "Katalika" Finice tįps daug greičiau ir plačiau; i visia pįjodintus mūsų gyvenime klausimus kuoplatinisia atsiliep-

28 metų senas laikraštis VIENYBE LIETUVNINKU

Gerbiamesiems Kunigams!

Malonu mums pranešti Gerb. Kunigams, jog galime jiems pasiulyti Kalėdų Dovanoms

labai gražių naujausio leidimo kalėdinių paveikslėlių su lietuviškomis maldelėmis

Kainos su nusiuntimu \$2.30, 90 c. 80 c. ir 60 centų už šimtą.

Be to pasiulome gerb. Kunigams ir savo išleidimo knygų:

- 1. Kokia autonomija Lietuvai reikalinga. J. Gabrio 10c. 2. Aureolė. Oratorija. Parašė M. Gustaitis ... 10c.

Su pagarba "Drugo" Knygynas.

Ką tik išspausdinta nauja peezijos knyga "AUREOLE"

Parašyta vieno iš žymiausių lietuvių poetų DR. KUN. M. GUSTAIČIO

Dr. S. A. Rutkauskaitė, Šlakienė Gydo visokias liges

Lietuviškųjų Švento Kazimiero Seseru Seminarija CHICAGOJE.

Vienaolynė yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių skyrių pradinė mokykla ir aštuonių mokykla (High School).

M. A. Norkunas, vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

W. D. BOCKNOWSKI — CO. Mahanoy City, Pa.